

NOTA INFORMATIVĂ

la Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Matricei de indicatori cu privire la persoanele cu dizabilități și modificarea Hotărârii Guvernului nr.357/2018 cu privire la determinarea dizabilității

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului, pentru aprobarea Matricei de indicatori cu privire la persoanele cu dizabilități și modificarea Hotărârii Guvernului nr.357/2018 cu privire la determinarea dizabilității a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului hotărârii Guvernului este determinată de nevoia de date statistice cu privire la persoanele cu dizabilități, care să fie utilizate în procesul de monitorizare a respectării drepturilor acestora și pentru dezvoltarea de politici care să asigure pe deplin coeziunea socială a acestora.

Lipsa datelor statistice complexe referitoare la persoanele cu dizabilități din Republica Moldova, a fost determinată în procesul de completare, în anul 2022 a Chestionarului Comisiei Europene cu privire la cererea de aderare la Uniunea Europeană a Republicii Moldova, fiind identificate o serie de domenii, necesar a fi întreprinse eforturi și resurse suplimentare pentru accelerarea parcursului european al țării. Consolidarea sistemului centralizat de colectare a datelor statistice cu referire la persoanele cu dizabilități din Republica Moldova, în vederea analizei și utilizării acestora în beneficiul persoanelor cu dizabilități, se enumeră printre aceste domenii în conformitate cu punctul 87, litera C din capitolul 19 a părții a doua a chestionarului Comisiei Europene.

Nevoia de asigurare a monitorizării adecvate a situației persoanelor cu dizabilități prin consolidarea capacității instituționale de colectare și analiză a datelor, a fost evidențiată și de Raportorul Special al ONU (Raportul Raportorului Special pentru drepturile persoanelor cu dizabilități în misiunea sa în Republica Moldova, 02.02.2016, recomandarea 61), accentuându-se nevoia de operare cu date dezagregate cu referire la persoanele cu dizabilități din Republica Moldova.

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.409-410, art.758) accentuează nevoia datelor cu privire la dizabilitate, ținând cont de importanța utilizării criteriului dizabilitate în dezagregarea indicatorilor strategiilor sectoriale, pentru monitorizarea și evaluarea implementării SND.

Totodată, colectarea datelor statistice în conformitate cu Matricea de indicatori va permite o mai bună monitorizare și evaluare a nivelului de atingere a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030, în special ODD 1, ODD 4, ODD 5, ODD 11, în conformitate cu Cadrul Național de Monitorizare a Implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 (Hotărârea Guvernului nr.953/2022, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 42-44, art.84).

La nivel național în prezent colectarea datelor statistice cu referire la persoanele cu dizabilități din Republica Moldova, se realizează de o serie de producători de date, inclusiv Biroul Național de Statistică, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Casa Națională de Asigurări Sociale etc. De asemenea, lipsa unei instituții responsabile de centralizarea datelor și prezentarea acestora pentru a asigura monitorizarea drepturilor persoanelor cu dizabilități afectează dezvoltarea politicilor publice în beneficiul acestora.

Prin proiectul hotărârii de Guvern, se asigură punerea în aplicare a prevederilor **Legii nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.155-159, art. 508), care stabilește la art.55, al.1), atribuțiile Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă în vederea colectării, analizei și raportării anuale a datelor cu privire la dizabilitate, în corespundere cu Matricea de indicatori aprobată de Guvern.**

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii Guvernului nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului prevede aprobarea Matricei de indicatori statistici cu privire la persoanele cu dizabilități, care cuprinde un număr de 137 de indicatori divizați pe 9 domenii distincte în corespundere cu Legea 60/2012, privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, după cum urmează: I. Demografie (indicatorii 1.1.1. – 1.5.); II. Ocupare (indicatorii 2.1. – 2.18.); III. Educație (indicatorii 3.1. – 3.12.1.); IV. Sănătate (indicatorii 4.1. – 4.8.); V. Protecție socială (indicatorii 5.1. – 5.24.); VI. Justiție, drepturile omului (indicatorii 6.1. – 6.7.); VII. Acces la transport și infrastructură (indicatorii 7.1. – 7.6.); VIII. Participare la viața publică, politică și culturală (indicatorii 8.1. – 8.8.) și IX. Viața independentă și limitări funcționale (indicatorii 9.1. – 9.6.).

Conform proiectului hotărârii Guvernului, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, anual, va asigura completarea Matricei de indicatori în baza datelor parvenite de la producătorii de date pe domenii și va elabora Compendiumul statistic privind persoanele cu dizabilități în Republica Moldova. Acesta va prezenta date și informații referitoare la situația persoanelor cu dizabilități la nivel național în vederea atingerii următoarelor obiective: (a) sprijinirea procesului de luare a deciziilor bazat pe evidențe, (b) monitorizarea progresului în implementarea documentelor de politici relevante persoanelor cu dizabilități; (c) susținerea raportării pe bază de date corecte, complete și la zi în conformitate cu angajamentele internaționale ale țării (integrarea europeană, obiectivele de dezvoltare durabilă, convențiile internaționale ratificate, etc.); și (d) creșterea transparenței și a bunei guvernări în promovarea și respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Proiectul prevede modificarea Hotărârii Guvernului nr.357/2018 cu privire la determinarea

dizabilității, în special Anexa nr.1 și Anexa nr.2. Modificările sunt axate pe revizuirea funcțiilor de bază ale Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă prin completarea cu funcția de colectare, analiză a datelor cu privire la persoanele cu dizabilități și raportarea anuală conform Matricei de indicatori. De asemenea se stabilește atribuția de elaborare și publicare anuală a Compendiumului statistic privind drepturile persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova, în baza datelor statistice din Matricea de indicatori.

Funcțiile atribuite, menționate mai-sus vor fi realizate **prin reorganizarea Secției elaborări științifico-metodice, analiză și evaluare în Direcția analiză, evaluare și elaborări științifico-metodice, în limita efectivului-limită al Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă**. Efectivul Direcției nou-create va cuprinde 6 unități de personal, dintre care 4 din Secția elaborări științifico-metodice funcțională la moment și 2,75 unități de personal care urmează a fi scoase de sub moratoriu, 2 unități integrale și 0.75 a personalului din cadrul Secției elaborări științifico-metodice, analiză și evaluare.

Respectiv, este necesar a fi scoase de sub moratoriu următoarele funcții: Cercetător științific în medicină (0.25); Statistician (0.5); Administrator baze de date/sisteme operaționale (1) și funcția de Director adjunct Consiliu (1).

5. Fundamentarea economico-financiară

Sursele financiare necesare pentru implementarea proiectului hotărârii de Guvern vor fi acoperite din bugetul de stat, în limita mijloacelor financiare alocate anual Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă prin intermediul Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Costuri de personal pentru crearea Direcției analiză, evaluare și elaborări științifico-metodice sunt estimate în sumă de circa de 705.990 lei/anual, dintre care:

1 unitate șef de direcție - 137.676,0 lei;

1 unitate cercetător științific în domeniul medical (superior) – 117.424,8 lei;

1 unitate cercetător științific în domeniul social (superior) - 117.424,8 lei;

3 unități statistician superior - 333.464,4 lei.

Diferența în mijloacele financiare pentru salarizarea personalului Direcției nou-create și a Secției elaborări științifico-metodice, analiză – constituie 352.230,0 lei (705.990,0 lei - 353.800,0 lei), care vor fi asigurate prin deblocarea unităților asupra cărora este instituit moratoriu.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul hotărârii Guvernului propus spre aprobare corespunde structurii actelor emise de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate și conține elementele componente prevăzute de tehnica legislativă. Prezentul proiect de hotărâre se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită elaborarea, modificarea sau abrogarea unor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat în conformitate cu Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.7-17, art.34).

Pentru elaborarea proiectului a fost realizată inițial, la solicitarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale și a Comisiei parlamentare protecție socială, sănătate și familie, o cartografiere a indicatorilor cu referire la situația persoanele cu dizabilități din Republica Moldova, în corespundere cu prevederile actelor normative în domeniu și a nevoilor de date statistice pentru elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor publice în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități din Republica Moldova. Totodată, în procesul de cartografiere, au fost organizate circa 10 ședințe cu producătorii de date statistice, societatea civilă, mediul academic pentru asigurarea cartografierii tuturor indicatorilor relevanți în plan național (<https://social.gov.md/comunicare/comunicate/ministerul-muncii-si-protectiei-sociale-a-consultat-cu-societatea-civila-matricea-indicatorilor-de-monitorizare-a-drepturilor-persoanelor-cu-dizabilitati/>).

Totodată, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de hotărâre pentru aprobarea Matricei de indicatori statistici cu privire la persoanele cu dizabilități, a fost plasat pe pagina oficială a Ministerului, la următorul link: <https://social.gov.md/transparența-decizionala/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-hotarare-pentru-aprobarea-matricei-de-indicatori-statistici-cu-privire-la-persoanele-cu-dizabilitati/>, precum și pe portalul guvernamental particip.gov.md, putând fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11505.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul hotărârii Guvernului, urmează a fi expertizat de către Centrul Național Anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul hotărârii Guvernului, nu vizează armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, respectiv nu va fi supus expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărârii Guvernului, urmează a fi expertizat de către Ministerul Justiției.

11. Constatările altor expertize

Ministerul Muncii și Protecției Sociale prin scrisoarea nr. 11/3532 din 08.09.2023 a transmis proiectul pentru avizare prealabilă Ministerului Finanțelor, care s-a expus pozitiv asupra promovării acestuia, cu unele mici concretizări de context, indicarea numărului de unități de personal ce urmează a fi deblocate asupra cărora este aplicat moratoriu. Ca rezultat, Nota informativă a fost completată.

Digitally signed by Cușca Vasile
Date: 2023.11.17 16:12:21 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar de Stat

Vasile CUȘCA